

Рецензия

по конкурса за „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология /Латински език за медицински цели / към Департамента за чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, Катедра „Западни и класически езици“, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна, ДВ, бр. 17/26.02.2021 г.

с единствен кандидат ст. преп. д-р Надежда Данова Амуджиева

Рецензент: проф. д.ф.н. Мирена Славова, Катедра „Класическа филология“, ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски“ (заповед № Р-109-201)

Единственият кандидат в конкурса за доцент по *Латински език за медицински цели*, д-р Надежда Данова Амуджиева, е завършила специалност „Класическа филология“ в Катедра „Класическа филология“ на Софийския университет през 1993 г. и „Право“ във Варненския свободен университет през 2010 г. Професионалният ѝ път минава през преподавателска работа по класически езици във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ВСУ „Черноризец Храбър“ преди да заеме настоящата си позиция първоначално като преподавател през 2007 г., а от 2010 г. и като старши преподавател по латински език в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна. Изтъквам тези биографични факти неслучайно, тъй като те предопределят широтата на научните ѝ интереси и качеството на научната ѝ продукция.

Наличието на научна степен, преподавателският стаж и аудиторната учебна натовареност на кандидатката, както и съответствието на минималните наукометрични показатели и активните ѝ научни профили в международни изследователски мрежи напълно отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Д-р Амуджиева участва в конкурса с една монография и 16 статии, чиято проблематика съответства на темата на обявения конкурс. Те я представят като учен с изследователски интереси в няколко филологически области: проблеми на

медицинската терминология (монографията „Образно-сетивни названия на клиничните термини от гръцки и латински произход (поглед зад завесата на терминологичното название)“ и статии II, 11, 13, 14); дидактика на преподаването на латински език за специални цели и в частност за медицински (статии II, 4, 2, 3, 5, 10, 12; III, 2); социолингвистични аспекти на специалните езици (III, 7, 8, 9); история на медицината и правото (II, 6; III, 1); преводознание (II, 1).

В първата група публикации д-р Амуджиева се откроява като завършен специалист по терминознание. Монографията ѝ в обем от 200 с. е посветена на оригинално и удачно намерена ниша в иначе обстойно проучваната медицинска терминология, а именно образно-сетивната експлицитност на клиничната терминология. Основните приноси на труда ѝ са както в създаването на оригинален многоаспектен метод на анализ на термините, така и в изследването и описанието на номинационните техники и описанието на термините от корпуса, който се състои от 355 терминологични единици от гръцки и латински произход. Те са подложени на комплексен анализ, в който авторката новаторски разглежда когнитивните, лингвистичните и социо-комуникативните страни на терминообразователния процес с впечатляваща версираност както в общотеоретичните езиковедски проблеми, така и в областта на терминологията и на клиничната медицина в частност. Тя е в крак със съвременните социокогнитивни и комуникативни подходи при изследването на термините и се придържа към тях в изследването си, като борави умело и критично с вторичната литература. Едно от големите достоянства на изследователя Амуджиева е способността ѝ да структурира и класифицира материята, която изучава. Намирам за предимство на книгата и използването на таблици, схеми и фигури, които нагледно илюстрират съдържанието на отделните глави. Стройната композиция на монографията, предложените класификационни критерии, съчетани с компетентен анализ на номинационните техники на метафората, метонимията и сравнението в образуването на клиничната терминология, превръщат монографията ѝ в постижение на българското терминознание.

Специално искам да изтъкна две характеристики на нейния текст, които му придават висока стойност. Първо, ненатрапчиво, но изключително професионално

в монографията се усеща онзи общокултурен замах на компетентния филолог и познавач на античността, какъвто е д-р Амуджиева заради солидното си класическо образование. И второ – вдъхновено, увлекателно перо, което превръща книгата в четиво не само за тесни професионалисти, преподаватели и студенти, но също и в интересно четиво за широката културна публика.

Натъкнах се на около десетина дребни ортографични грешки по гръцки, чийто списък предоставих на кандидатката за коригиране при едно бъдещо преиздаване на книгата. Имам и две „етимологически“ съображения. Скептична съм към новопредложеното на с. 100 етимологично тълкуване на *никталопията* с *alpha privativum*. Наименованието на болестта идва от *νυκτάλωψ, ὄπλος* (едно от имената на прилепа съгласно Гален впрочем, *Gal. De methodo medendi, 10.84.11*), където е трудно да постулираме във вътрешна позиция *лишаваща алфа*. Второто ми уточнение е свързано с медицинското название на луничките. Още в речника на Хезихий (VI в.) под лексемата *ἐφήλιδες* стои: *περόναι. καὶ πάθος ἐπὶ προσώπου τραχύτητα <παρέχον>. καὶ αἱ τοῦ ἡλίου ἐπικαύσεις, αἱ καὶ ἐφήλεις* (*Гвоздеи. Също и страдание на лицето, причиняващо грававост. Но също и изгаряния от слънцето. Казва се в мн. ч. и ἐφήλεις*). Т.е. идеята по-скоро е, че луничката прилича на главичката на забит гвоздей (*ἦλος*), метафора по сходство на формата, каквото е и на български оприличаването по пълната луна.

Научната продукция на д-р Амуджиева в областта на лингводидактиката демонстрира професионална зрелост, способност да идентифицира проблеми и да предлага стратегии за решаването им, което я превръща в незаменим и ценен кадър на Медицинския университет във Варна. Съчетанието от компетентността на класическия филолог с будното око на загрижен за качеството на учебния процес преподавател, който има капацитета да го оптимизира, е дало ценни резултати във всичките статии на кандидатката с методическа насоченост. Амуджиева познава спецификата на преподаване на латински език като специален език не само в областта на медицината, но също и в тази на историята и правото. Тя е намерила гъвкави подходи за стимулиране и оптимизиране на процеса на учене на латински език от страна на студентите, като специално искам да подчертая отличните ѝ постижения в уебдидактиката (статии №10 и 12), стройната методика за

преподаване на латински език на англоезични студенти (статия №4 в съавторство) и оригиналното обогатяване на обучението с въвеждане на подходящи оригинални антични текстове (епиграфски паметници, *Атически ноци* на Авъл Гелий и *Римски въпроси* на Плутарх – статии №2, 3, 5). Един допълнителен интересен аспект в специалната езикова подготовката на младите медици, на който кандидатката обръща внимание в своята методика, е свързан с тяхната комуникативна компетентност и способността им да осъществяват контакт с пациентите чрез изградени в процеса на обучение механизми за трансформиране на специализираната медицинска терминология в общоупотребима лексика (статии № 8, 9).

Независимо коя проблемна страна на учебния процес засяга, д-р Амуджиева излага идеите си аргументирано, логично и структурирано, с точен и ясен метаезик. При това често вглеждането в конкретните проблеми на преподаването на латинския като език за специални цели са я довеждали до оригинални находки в по-широкото поле на класическите студии като например „За конфликта между законност и нравственост в *Атически ноци* на Авъл Гелий“ (статия № 6) или *The Cult of Saints-Healers – An Alternative and Opposition to the Official Medicine in Mediaeval Bulgaria* (статия III, 1).

Участията в национални и международни конференции и посочените цитирания от своя страна също доказват научната активност на д-р Амуджиева и авторитета ѝ на компетентен специалист по медицинска терминология.

Въз основа на казаното в заключение заявявам, че постиженията и достойнствата на учебната и научната работа на кандидатката ми дават основание да предложа на уважаемото научно жури с удовлетворение и с пълна убеденост в научните и преподавателските ѝ качества ст. преп. д-р Надежда Данова Амуджиева да заеме академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Латински език за медицински цели).

проф. д.ф.н. Мирена Славова

София, 25 май, 2021 г.